

Od ponad dekady w debacie publicznej i naukowej w Polsce pojawia się kwestia przystąpienia kraju do strefy euro, wymogach niezbędnych do wprowadzenia euro, a także korzyściach i kosztach przyjęcia wspólnej waluty dla polskiej gospodarki. Poprzez przystąpienie do UE w maju 2004 r. Polska przyjęła zobowiązanie do dokonania postępów na drodze do strefy euro. Jednak, dokładny termin przyjęcia euro nie został określony w Traktacie Akcesyjnym z 2003 r. Dlatego polskie władze mają pewną elastyczność pod względem tempa integracji monetarnej i mogą wykorzystać ten czas na podniesienie odporności gospodarki na asymetryczne szoki w strefie euro (m.in. poprzez zapewnienie buforu fiskalnego).

Obecnie brakuje jednoznacznego wniosków w sprawie przystąpienia Polski do strefy euro (w tym warunków i terminów ewentualnego przystąpienia). O ile przed wystąpieniem globalnego kryzysu finansowego wydawało się, że taki kompromis istnieje (Wójcik, 2008; NBP, 2009), to w ostatnich latach oceny ekonomistów uległy większej polaryzacji (Brzoza-Brzezina, Makarski, Wesołowski, 2012).

Celem niniejszego projektu badawczego jest teoretyczna ocena skutków różnych polityk gospodarczych (w szczególności monetarnych i fiskalnych) na gospodarke danego kraju w kontekście integracji gospodarczej. Badanie ma służyć odpowiedzeniu na pytania, co by się stało z polską gospodarką w okresie globalnego kryzysu finansowego, gdyby:

1. kraj prowadził politykę sztywnego kursu (z powodu przystąpienia do mechanizmu ERM II lub przyjęcia euro)?
2. dodatkowo Polska miała ograniczone pole do stymulacji fiskalnej (ze względu na wymogi unijnego Paktu Stabilności i Rozwoju lub wysokiego długu publicznego)?

W rezultacie zostaną wyciągnięte wnioski odnośnie potencjalnych konsekwencji integracji monetarnej Polski ze strefą euro wobec istniejących już obecnie ograniczeń fiskalnych (tj. stosunkowo wysokiego deficytu sektora finansów publicznych i długu publicznego).

Modelowanie skutków polityki gospodarczej w kontekście integracji monetarnej (czy szerzej integracji gospodarczej) ma charakter uniwersalny, a temat badania wpisuje się zarówno w dyskurs naukowy w Polsce, jak również w innych krajach posocjalistycznych UE (np. Czech i Węgier, które jeszcze nie przyjęły wspólnej waluty) czy chociażby krajów posocjalistycznych Euroazjatyckiej Unii Gospodarczej (Białoruś, Rosja, Kazachstan, Armenia i Kirgistan również dyskutują nad możliwością ustanowienia unii walutowej). Wykorzystanie w literaturze zaawansowanych modeli z rodziny dynamicznych stochastycznych modeli równowagi ogólnej (tzw. modele DSGE) dostosowanych do polskiej gospodarki jest stosunkowo niewielkie i skupia się głównie wokół jednego ośrodka badawczego w Polsce – NBP (m.in. Brzoza-Brzezina, Makarski, 2011; Brzoza-Brzezina, Makarski, Wesołowski, 2012; Gradzewicz, Makarski, 2013). Moje badanie posłuży uzupełnieniu tej luki. Choć projekt dotyczy bezpośrednio Polski, jego wnioski mogą być użyteczne również dla szerszego grona krajów i naukowców.